

Seniorer i landdistrikter - ressourcer og realiteter

Bjarne Hastrup, Adm. direktør i
Ældre Sagen

Ældres liv på landet

- 167.000 65+årige bor i de tyndt befolkede områder
- 21 pct. af befolkningen i disse områder
- Det gode liv på landet er en vigtig dagsorden
- Derfor har vi nedsat et udvalg, som samler viden om udfordringer og muligheder for ældres liv på landet
- Klar til efteråret 2015.

Konsekvenser af urbaniseringen

- Internet og mobildækning ujævn. Vi er rykket ned på en 13. plads efter Holland, Tyskland mf.
- *World Economic Forum* er bekymret for vores sociale og økonomiske liv på landet af samme grund
- Færre butikker og busser, indkøbscentre langt væk
- Politistationer, bankfilialer, posthuse, slagterier lukker
- Vanskeligt at låne penge til køb af fast ejendom
- 60.000 nedrivningsmodne bygninger.

Alligevel trives ældre på landet trives lige så godt som byboere

- Deres selvoplevede helbred er omtrent det samme som byboeres
- De er lidt mindre bange og bekymrede i hverdagen
- De har mere kontakt med deres naboer
- De ser deres børn og børnebørn sjældnere end byboerne
- De taler heller ikke så tit i telefon med familien.

Kilde: Ankestyrelsen 2014 med 2012 tal fra Ældredatabasen

Ældre Sagens 17.000 frivillige har særlig betydning på landet

- Frivillige kørselsordninger
- Vågetjenester
- Fællesspisning
- Spisevenner
- Plejehjemsvenner
- Cykelrickshaw for plejehjemsbeboere
- Søndagsbrunch på hotellet i Esbjerg
- Demensaflastere

Ældres forbrug af sundheds- og hjemmeplejeydelser

Stor forskel på at bo i by og på land, når det gælder hjemmehjælp:

Færre får hjemmehjælp og i færre timer

Årsager:

- Længere transporttid – ældre bor spredt
- Strammere visitation – kommunekassen er klemmt
- Mistet skatteborgere til byen
- Supersygehuse opsuger arbejdskraft

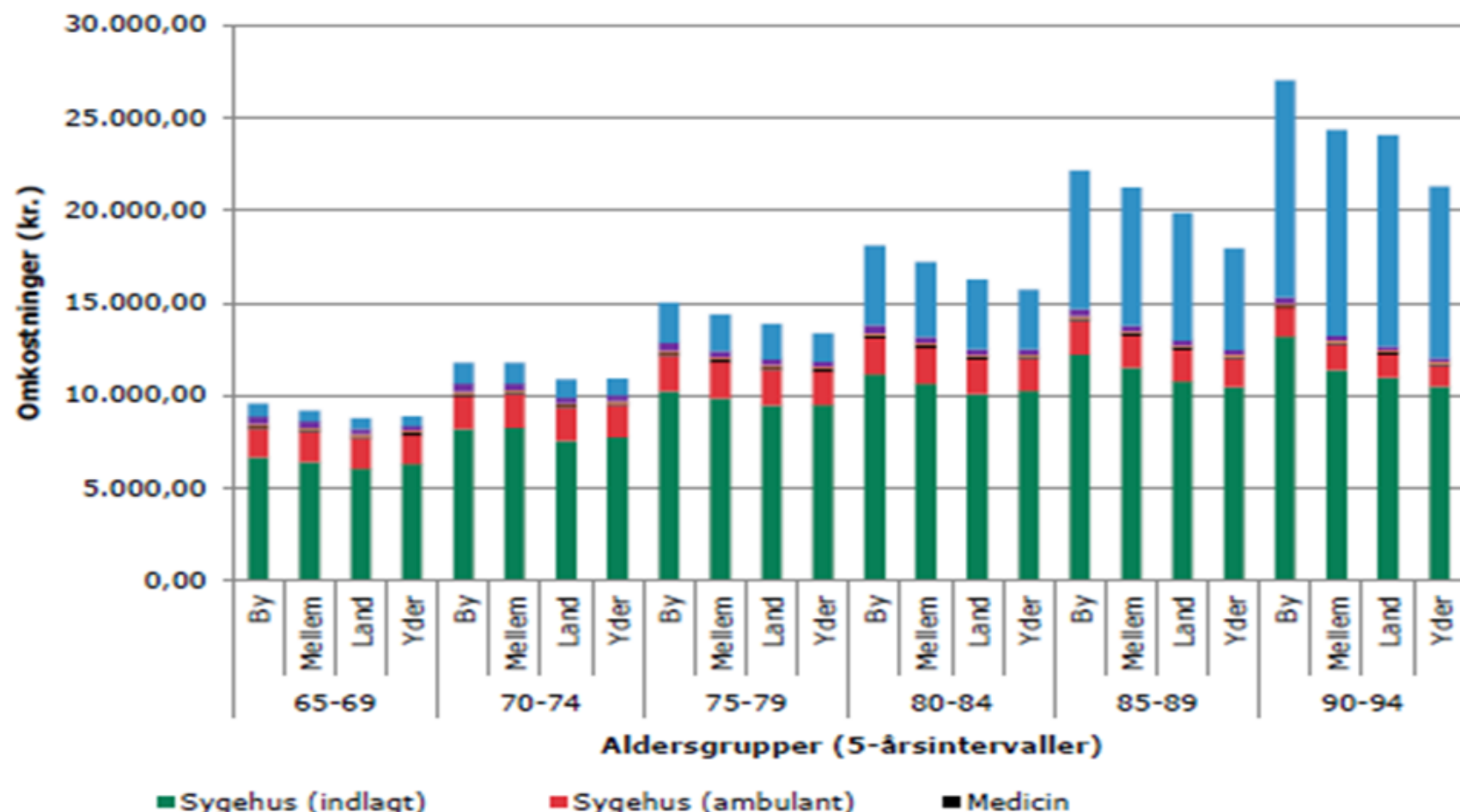
MEN: *Frivillig arbejdskraft* med indkøbsordninger og vågekoner - findes ikke i de store byer.

Kilde: KORA april 2015 for Ældre Sagen

Sundheds- og hjemmeplejeydelser fordelt efter urbanisering

- Baseret på udtræk fra Landspatientregistret. Lægeregistret. Sygesikringsregistret og Ældredokumentationen suppleret med oplysninger om urbaniseringsgrad fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris klassifikations i Landdistrikt programmet fra 2008.

Figur 4.8 De samlede gennemsnitlige omkostninger pr. person ved forbrug af sundheds- og hjemmeplejeydelser for 65-94 årige fordelt på alder, urbanisering^{a)} og ydelsestype. Danmark. 2012 (Kr.)

Note: ^{a)} Bykommuner, mellemkommuner, landkommuner og yderkommuner.

Kilde: Baseret på udtræk fra Landspatientregisteret, Lægemedelregisteret, Sygesikringsregisteret og Ældredokumentationen suppleret med oplysninger om urbaniseringsgrad fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris klassifikation i landdistriktsprogrammet fra 2008 (4).

Hvad med omkostningerne?

- Det er ikke personer med det bedste helbred, der er bosiddende i yderkommunerne
- Højere omkostninger ved hjemmepleje i byen
- Strammere visitationspraksis har vist sig at give lavere omkostninger på landet
- Lavere omkostninger kan dog også tilskrives kulturelle forskelle – vi hjælper hinanden på landet.

Fire ud af 10 byboere vil rykke på landet

Hvis der stod et job parat, ville 41 pct. af danske byboere (18 – 74årige) være villige til at flytte til et landdistrikt med under 3000 indbyggere.

“Livet på landet bliver in. Det får en renæssance. Folk vil gerne flytte, men de mangler job. Vi skal skaffe job, hvis de flytter herud.”

Aabenraa borgmester Thomas Andreassen (V)

Kilde: YouGov for Momentum 2015

Hvordan fremtidssikrer vi det gode liv på landet?

Det kunne lade sig gøre hvis:

- Man kunne bo i Vestjylland og arbejde for en virksomhed i en af de store byer med lynhurtig bredbånds- og mobildækning. Det vil sikre liv på landet NU, og at både yngre og ældre flytter på landet
- Man kunne komme på arbejde med højhastighedstog.

Vi kunne sikre at:

- Vi udnytter Landdistrikternes kvalitetsfødevarer, oplevelsesturisme og vilde natur. Husk på at: *Vores storslåede natur er en kæmpe ressource*
- Alle forladte ejendomme jævnes med jorden

UDLANDET og DK - En super god idé - multifunktionelle centre

- Multifunktionelle centre i landdistrikter. Findes i Norge, Sverige, Holland og Frankrig
- Her samles dagligvareindkøb, lokalt producerede fødevarer, postkontor, bogudlån, lektiecafé, café, mødested og turistkontor
- Læge, tandlæge, fodterapeut og frisør kan komme efter behov

Danmark:

- I Idom-Raasted i Holstebro Kommune er to landsbyer gået sammen om at etablere et multicenter i en nedlagt sportshal.

Kreditklemmen

- Ifølge *Finanstilsynet* må banker ikke låne penge til køb af huse, hvor køber ikke har rådighedsbeløb på 13.000 kr.
- www.udenombanken.dk en ny portal vil sikre lån til yderområder til fast rente på 7-8 pct. Højere end de aktuelle realkreditlån på ca. 3 pct. Men salgsprisen er til gengæld typisk lav i yderområderne.
- *Omvendte forældre køb* vinder frem. Børnene køber og forældre betaler husleje til deres egne børn. *Kilde: Arbejdernes Landsbank*

Hvad gør andre lande?

Efter 2. verdenskrig tog alle partier i det norske parlament en fælles politisk beslutning om, at der skal bo mennesker i hele Norge. Derfor giver den norske stat særlig gunstige vilkår til dem, der bosætter sig i Nordnorge:

- Lavere skat
- Nedskrivning af studiegæld
- Forhøjede børnebidrag
- "Innovasjon Norge" giver lån og råd til erhvervslivet for at bevare og skabe private arbejdspladser
- Statslige institutioner flytter ud. Fx universitet og flådebase i Tromsø.
- I England er hver 5. statslige arbejdsplads flyttet ud af London
- Tyskland har samme politik.

Bud på fremtiden

- Byg multicentre, med multifunktioner som fx i Frankrig og i Holstebro Kommune
- Hurtigt internet overalt
- Infrastrukturen med bil, bus- og togtrafik skal fungere
- Samkørsel via internet og smartphones. Både kollektiv trafik, flextrafik og frivillige ordninger.

Det skal være et attraktivt at flytte ud – ikke et fravalg